

Projektas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1336
2, 6, 8, 10, 12, 19, 22, 23 IR 34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2023 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2 straipsnio 16 dalį ir ją išdėstyti taip:

„16. **Vidutinis šalies darbo užmokestis** (toliau – VDU) – Valstybės duomenų agentūros paskelbtas užpraeitų metų III ir IV ketvirčių ir praėjusių metų I ir II ketvirčių šalies ūkio darbuotojų vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio vidurkis (įtraukiant ir individualiųjų įmonių darbo užmokesčio duomenis). Vidutinis šalies darbo užmokestis tvirtinamas atitinkamų metų Valstybės socialinių fondų biudžetų rodiklių patvirtinimo įstatymu.“

2 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6 straipsnio 12 dalį ir ją išdėstyti taip:

„12. Draudimo valstybės lėšomis ypatumai, kai asmuo gali būti draudžiamas valstybės lėšomis pagal kelias šio straipsnio dalis, nustatomi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos tvirtinamose valstybės socialinių fondų biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėse (toliau – Fondų biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės).“

3 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 8 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Socialinio draudimo įmokų tarifai, atskirų rūšių socialinio draudimo įmokų dydžiai (jų dalys) tvirtinami atitinkamų metų Valstybės socialinių fondų biudžetų rodiklių patvirtinimo įstatymu. Lietuvos Respublikos darbo kodekso 66 straipsnio 1 dalies 2 punkte numatytoms terminuotoms darbo sutartims nedarbo draudimo įmokos tarifas, nustatytas atitinkamų metų Valstybės socialinių fondų biudžetų rodiklių patvirtinimo įstatymu, didinamas 1,55 karto.“

4 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 10 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Pagal šio įstatymo 4 straipsnį draudžiamų asmenų apdraustųjų socialinio draudimo įmokos, išskyrus privalomojo sveikatos draudimo įmokas, pagal atitinkamų metų Valstybės socialinių fondų biudžetų rodiklių patvirtinimo įstatymu patvirtintus tarifus skaičiuojamos nuo sumos, ne didesnės kaip 60 VDU, o šią sumą viršijančiai pajamų daliai taikomas 0 procentų įmokų tarifas. Apskaičiavus pagal atitinkamų metų Valstybės socialinių fondų biudžetų rodiklių patvirtinimo įstatymu patvirtintus tarifus vienos iš socialinio draudimo rūšies socialinio draudimo įmokas nuo šioje dalyje nurodytos maksimalios sumos, toliau pagal tuos tarifus skaičiuojamos tik kitų socialinio draudimo rūšių socialinio draudimo įmokos, iki bus pasiekta maksimali atitinkamų kalendorinių metų atitinkamos socialinio draudimo rūšies įmokų suma.“

5 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 12 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Draudėjo ir apdraustojo asmens socialinio draudimo įmokas į Fondą apskaičiuoja, išskaičiuoja ir moka draudėjas nuo tos dienos, kurią apdraustasis asmuo pradeda dirbti, neatsižvelgdamas į draudėjo įregistravimo Mokesčių mokėtojų registre datą. Socialinio draudimo įmokas už asmenis, nurodytus šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje, sumoka valstybės institucija, perkėlusį ar išsiuntusį valstybės tarnautoją į pareigas Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje, konsulinėje įstaigoje, Lietuvos Respublikos atstovybėje prie tarptautinės organizacijos, tarptautinėje ar Europos Sąjungos institucijoje arba užsienio valstybės institucijoje, pasiuntusi dirbti į specialiąją misiją ar paskyrusi profesinės karo tarnybos karį atlikti karo tarnybą Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje, konsulinėje įstaigoje, Lietuvos Respublikos atstovybėje prie tarptautinės organizacijos, užsienio valstybės ar tarptautinėje karinėje arba gynybos institucijoje, taip pat asmenį delegavusi Lietuvos Respublikos deleguojančioji institucija ar Respublikos Prezidento kanceliarija. Socialinio draudimo įmokos mokamos iš institucijoms patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų. Socialinio draudimo įmokas į Fondą už asmenis, gaunančius pajamas pagal autorines sutartis, taip pat už asmenis, gaunančius pajamas iš sporto ir (ar) atlikėjo veiklos (šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalis ir 5 straipsnio 1 dalis), apskaičiuoja, išskaičiuoja ir sumoka draudėjas atitinkamo atlygio išmokėjimo dieną, kuri laikoma asmens socialinio draudimo pradžios data. Socialinio draudimo įmokas į Fondą už meno kūrėjo statusą turinčius asmenis, nurodytus šio įstatymo 6 straipsnio 7 dalyje, Fondų biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėse nustatyta tvarka ir terminais apskaičiuoja Fondo valdyba, o sumoka atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nurodytas valstybės biudžeto asignavimų valdytojas iš Meno kūrėjų socialinės apsaugos programos Vyrtausybės nustatyta tvarka. Socialinio draudimo įmokas į Fondą už sportininkus, nurodytus šio įstatymo 6 straipsnio 11 dalyje, Fondų biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėse nustatyta tvarka ir terminais apskaičiuoja Fondo valdyba.“

2. Pakeisti 12 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Socialinio draudimo įmokų mokėjimo ir sumokėtų (išieškotų) socialinio draudimo įmokų bei kitų Fondo administravimo įstaigų administruojamų įmokų, delspinigių, baudų ir palūkanų sumų įskaitymo tvarka nustatoma Fondų biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėse.“

3. Pakeisti 12 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Socialinio draudimo įmokų, delspinigių, baudų ir palūkanų permokos suma Fondo valdybos direktoriaus nustatyta tvarka pirmiausia įskaitoma socialinio draudimo įmokų, delspinigių, baudų ir palūkanų skolai padengti, Fondo administravimo įstaigų administruojamai žalai, atsiradusiai dėl draudėjo kaltės, atlyginti, po to – privalomojo sveikatos draudimo įmokų skolai padengti, o likusi nurodytos permokos suma Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininko nustatyta tvarka, suderinta su Fondo valdyba, įskaitoma Valstybinės mokesčių inspekcijos administruojamų mokesčių mokestinei nepriemokai, nesumokėtoms už administracinius nusižengimus Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso nustatyta tvarka paskirtų baudų sumoms padengti. Jeigu mokestinės nepriemokos ir nesumokėtų baudų sumų nėra, ši socialinio draudimo įmokų, delspinigių, baudų ir palūkanų permokos suma Fondų biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėse nustatyta tvarka įskaitoma kaip socialinio draudimo įmoka ar jos dalis už būsimus laikotarpius arba, gavus draudėjo prašymą, Fondo valdybos direktoriaus nustatyta tvarka grąžinama

draudėjui. Jeigu dalis socialinio draudimo įmokų, delspinigių, baudų ir palūkanų permokos yra apdraustojo socialinio draudimo įmokų permoka, draudėjas privalo grąžinti savo apdraustajam jam priklausančią apdraustojo socialinio draudimo įmokų permokos dalį.“

6 straipsnis. 19 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 19 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Fondo valdyba, o šio įstatymo 34 straipsnio 16 punkte numatytais atvejais jos teritorinis skyrius Fondų biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėse nustatyta tvarka gali atidėti socialinio draudimo įmokų į Fondą įsiskolinimo mokėjimą iki vieno metų ir leisti sumokėti atidėtą sumą pagal draudėjo ir Fondo administravimo įstaigos suderintą grąžinimo grafiką ne vėliau nei per 4 metus. Savarankiškai dirbantiems asmenims, mokantiems socialinio draudimo įmokas už save, kai jų bendra įsiskolinimo Fondui suma yra ne mažesnė kaip 125 eurai ir ne didesnė kaip 1 500 eurų, socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo mokėjimas gali būti atidėtas iki vieno metų. Pažeidus mokėjimo grafiką, laiku nesumokėjus socialinio draudimo įmokų už einamąjį laikotarpį, Fondo administravimo įstaigos sprendimas atidėti socialinio draudimo įmokų sumokėjimą netenka galios ir vykdomas socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo išieškojimas priverstine tvarka. Draudėjui, jeigu jo bendra įsiskolinimo Fondui suma mažesnė kaip 125 eurai, socialinio draudimo įmokų įsiskolinimas neatidedamas.“

2. Pakeisti 19 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Fondo valdyba, o šio įstatymo 34 straipsnio 16 punkte numatytais atvejais jos teritorinis skyrius Fondų biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėse nustatyta tvarka gali atidėti delspinigių, priskaičiuotų draudėjams už pavėluotai pervestas socialinio draudimo įmokas, išieškojimą iki vieno metų ir leisti sumokėti atidėtą sumą pagal draudėjo ir Fondo administravimo įstaigos suderintą grąžinimo grafiką ne vėliau nei per 4 metus. Savarankiškai dirbantiems asmenims, mokantiems socialinio draudimo įmokas už save, kai jų bendra įsiskolinimo Fondui suma yra ne mažesnė kaip 125 eurai ir ne didesnė kaip 1 500 eurų, delspinigių, priskaičiuotų už pavėluotai pervestas socialinio draudimo įmokas, įsiskolinimo mokėjimas gali būti atidėtas iki vieno metų. Pažeidus mokėjimo grafiką, laiku nesumokėjus socialinio draudimo įmokų už einamąjį laikotarpį, Fondo administravimo įstaigos sprendimas atidėti delspinigių, priskaičiuotų draudėjams už pavėluotai pervestas socialinio draudimo įmokas, išieškojimą netenka galios ir vykdomas delspinigių išieškojimas priverstine tvarka. Draudėjui, jeigu jo bendra įsiskolinimo Fondui suma mažesnė kaip 125 eurai, delspinigių, priskaičiuotų už pavėluotai pervestas socialinio draudimo įmokas, įsiskolinimo mokėjimas neatidedamas.“

3. Pakeisti 19 straipsnio 5 dalies pirmąją pastraipą ir ją išdėstyti taip:

„5. Fondo administravimo įstaigos Fondų biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėse nustatyta tvarka gali atleisti draudėją nuo:“.

4. Pakeisti 19 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Fondo administravimo įstaigos gali atidėti baudų išieškojimą iki vieno metų, Fondų biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėse nustatyta tvarka, nustatydamos baudų sumokėjimo ne ilgiau kaip per 4 metus grafiką. Pažeidus mokėjimo grafiką, laiku nesumokėjus socialinio draudimo įmokų už einamąjį laikotarpį, Fondo administravimo įstaigos sprendimas atidėti baudų išieškojimą netenka galios ir vykdomas baudų išieškojimas priverstine tvarka.“

7 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 22 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Fondo biudžeto sudarymą, vykdymą, Fondo biudžeto vykdymo tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybės socialinių fondų biudžetų sandaros įstatymas ir Fondų biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės.“

8 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 23 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„23 straipsnis. Fondo biudžeto ir valstybės biudžeto santykiai

1. Nurašytoms kaupiamųjų pensijų įmokų skoloms kompensuoti skiriami asignavimai iš valstybės biudžeto.

2. Jeigu šio įstatymo 14 straipsnio 3 dalyje numatytų išmokų ir šio straipsnio 1 dalyje numatytų nurašytų skolų faktinės sąnaudos yra didesnės negu šiam tikslui einamaisiais metais numatyti valstybės biudžeto asignavimai, dalis, kuri skiriasi, Fondo biudžetui iš valstybės biudžeto sumokama $t + 2$ metais; čia t – einamieji metai, už kuriuos apskaičiuotos faktinės sąnaudos. Jeigu faktinės šio įstatymo 14 straipsnio 3 dalyje numatytų išmokų ir šio straipsnio 1 dalyje numatytų nurašytų skolų sąnaudos yra mažesnės negu šiam tikslui einamaisiais metais numatyti valstybės biudžeto asignavimai, dalis, kuri skiriasi, valstybės biudžetui iš Fondo biudžeto sumokama $t + 2$ metais; čia t – einamieji metai, už kuriuos apskaičiuotos faktinės sąnaudos.

3. Valstybės biudžeto asignavimų Fondo biudžetui dydžiai nustatomi atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu ir atitinkamų metų Valstybės socialinių fondų biudžetų rodiklių patvirtinimo įstatymu.

4. Asignavimai iš valstybės biudžeto skiriami, kai dėl Seimo ar Vyriausybės priimtų teisės aktų padidėja kurios nors socialinio draudimo rūšies sąnaudos arba sumažėja pajamos, o šios rūšies socialinio draudimo įmokų tarifai nekeičiami arba keičiami nepakankamu dydžiu.“

9 straipsnis. 34 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 34 straipsnio 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) tvarko apdraustųjų asmenų duomenis Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registre ir kontroliuoja jų keitimo pagrįstumą, apdraustiesiems asmenims suteikia asmens socialinio draudimo numerį, šiame įstatyme ir Fondų biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėse nustatytais pagrindais registruoja draudėjus;“.

10 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis įstatymas įsigalioja 2023 m. liepos 1 d.

2. Šis įstatymas taikomas tvirtinant 2024 ir vėlesnių metų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą ir jį vykdant. 2023 metų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetas vykdomas pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nuostatas, galiojusias iki šio įstatymo įsigaliojimo.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas